

آرشيو

صاحب امتياز:

معاونت فرهنگي - اجتماعي دانشگاه الزهراء (س)

□

زیر نظر:

اداره كل امور فرهنگي دانشگاه الزهراء (س)

□

مدیر مسئول:

فرزانه طالب حقيقي

□

سرديبر:

مهديه شيخ عباسي

□

طراحی روی جلد و صفحه آزایی:

مهدی عباسی

□

چاپ، صحافی و ليتوگرافي:

طه

□

با تشکر از:

سرکار خانم دکتر معصومه کامران

محمد رضا مهري (طراح لوگوی پیشین)

محمد جواد اشتری (طراح لوگوی کنونی)

نشریه آرشيو بابت تغيير لوگو پوزش می طلبد.

کارشناس نشریه: زهرا وزیری

□

نشانی: تهران، میدان ونک، ده ونک، دانشگاه الزهراء (س)، ساختمان معاونت فرهنگي -

اجتماعي، اتاق نشریات

تلفن: ۸۸۰۵۶۹۰۸

صندوق پستی: ۱۹۹۳۸۹۱۱۷۶۴

archive.alzahra@gmail.com

www.archive92.blogfa.com

فهرست مطالب

یادداشت، زهرا شیرخانیان / ۱

معرفی کتاب: آرشیوداری دیداری-شنیداری، نگار زارع / ۱

آشنایی با چهره‌ها: ایرج افشار، فاطمه احمدی / ۲

معرفی پایان‌نامه‌ای در حوزه ی آرشیو، فاطمه محبی / ۳

نگاهی به آرشیوهای ملی جهان: آرشیو ملی امریکا، فاطمه احمدی / ۴

بهره‌برداری از شبکه‌های اجتماعی در آرشیوها، نیره خداداد شهری / ۶

معرفی سایت: آرشیویست تعاملی، نیره خداداد شهری / ۱۳

به مناسبت سالروز سخنرانی امام خمینی درباره کاپیتولاسیون، مهدیه شیخ‌عباسی / ۱۴

اخبار آرشیوی، سپیده پناهی وحید / ۱۵

یادداشت

زهرا شیرخانین

دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات آرشیوی دانشگاه الزهراء (س)

zahrashir Khanian@yahoo.com

به دیدن مادر بزرگ که می روم تمام جزئیات زندگی او در ذهن آرشیویم به یک سند تبدیل می شود. سندی که در نوع خود بی نظیر است:

لهجه اش: لهجه ای که تقریباً در تمام واژه های گرم کلامش نفوذ دارد و جزئی از ادبیات محلی شهر ماست. ادبیاتی که در هیچ جای دیگر جهان وجود نخواهد داشت.

خاطراتش: خاطراتی که در بیان هر یک از آنها حجم زیادی از اطلاعات فرهنگی، قومی، اجتماعی و اقتصادی نهفته است. به شرط آن که شنونده یک گوش آرشیوی داشته باشد (و باید اعتراف کنم که قبل از ورود به این رشته از داشتن چنین گوشی محروم بوده ام). خاطراتی که می تواند به یک تاریخ شفاهی بومی تبدیل شود.

و حتی رفتارش، رفتار و اعتقاداتی که به آنها پای بند است. رفتار و اعتقاداتی که در نسل من و احتمالاً نسل های بعد از من آنچنان کم رنگ و شاید نزدیک به

محو شدن است که تاریخی بنظر می آید. مادر بزرگ من احتمالاً جزء کوچکی از تمام آن مسائلی خواهد بود که نیاز به آرشیو شدن دارند. مسائلی که هر کدام از ما احتمالاً در خیابان های شهرمان، محل کارمان، روستاها و ایلات عشایرمان، اعیاد و عزاداری های ملی و مذهبی مان و حتی منازل شخصی مان به وفور مشاهده کرده ایم و گاهی نگران نابودی و فراموشی آن ها شده ایم. مسائلی که در بطن زندگی ما هستند.

معمولاً کارشناسان و دانش آموزان یک رشته ی دانشگاهی از موجودیت و سودمندی آن رشته در میان تعداد زیاد رشته های دانشگاهی دفاع می کنند. این افراد گاهی با قرار گرفتن دائمی در فضای رشته ی خود آن را از مهمترین نیازهای جامعه می بینند و حتی عدم آگاهی دیگران از این مسأله باعث تعجب آن ها است.

مطالعات آرشیوی نیز به عنوان رشته ای که تنها حدود دو سال است جایی در میان رشته های دانشگاهی ایران پیدا کرده است به تدریج اهمیت خود را در بین دانشجویان و شاید افرادی که به نوعی با مسائل آرشیوی درگیر هستند نشان خواهد داد.

اهمیتی که به اندازه حفظ تاریخ، فرهنگ و تمدن ماست. اهمیتی که به اندازه هویت ما و حفظ هویت ماست. اهمیتی که اگر کوچک انگاشته شود بخش عظیمی از هویت ما نیز کوچک انگاریده شده است.

شاید به دلیل همین پیوند عمیق این رشته ی دانشگاهی با این هویت است که دانشجویان این رشته علاقه مندانه و متعصبانه از این رشته و موجودیت آن دفاع می کنند. به دلیل علاقه و تعصبی که به هویت خود دارند...

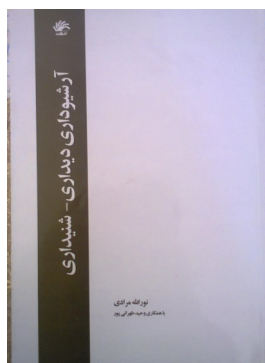
معرفی مؤلفان کتاب:

نورالله مرادی، نویسنده این کتاب در سال ۱۳۲۱ در تهران چشم به جهان گشود. وی مدرک کارشناسی ارشد کتابداری خود را از دانشگاه تهران دریافت کرده و همچنین کاندیدای دکتری از دانشگاه پتسبورگ آمریکا بوده است. وی دوره تخصصی نمایه سازی را در دانشگاه دالهورزی گذرانده است. سال ها مدیریت بزرگترین مجموعه منابع دیداری-شنیداری کشور یعنی آرشیوهای سازمان صدا و سیما را برعهده داشته و بنیانگذار و مجری «طرح جدید آرشیوها» برای بهره گیری از روش های علمی آرشیوداری دیداری-شنیداری در این سازمان بوده است. از ایشان تا کنون آثار بسیاری منتشر شده که از جمله آن در حوزه آرشیو، می توان به مدیریت آرشیوهای دیداری-شنیداری و کتاب حاضر اشاره کرد.

وحید طهرانی پور، نویسنده همکار این کتاب کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع رسانی، پژوهشگر حوزه آرشیوداری دیداری-شنیداری و دارای آثار ترجمه ای و تألیفی در این زمینه است.

محورهای اصلی کتاب:

- انواع آرشیوهای دیداری-شنیداری
- تقسیم بندی محمل ها
- خدمات فنی آرشیوها
- انتخاب و تهیه منابع دیداری-شنیداری
- فهرست نویسی و رده بندی منابع دیداری-شنیداری
- حفظ و نگهداری منابع آرشیوی
- و سایر مسائل مربوط به آرشیوها

معرفی کتاب

نگار زارع

دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات آرشیوی دانشگاه الزهراء (س)

negarzare90@gmail.com

عنوان کتاب: آرشیوداری دیداری-شنیداری

مؤلفان کتاب: نورالله مرادی و وحید طهرانی پور

مشخصات نشر: تهران، نشر کتابدار، ۱۳۸۷

«در چند دهه اخیر آرشیوداری به ویژه در حوزه آرشیوهای دیداری - شنیداری در ایران از رشد چشمگیری و فزاینده ای برخوردار بوده است. در این کتاب سعی شده است که به طور جامع به همه مسائل آرشیوداری دیداری - شنیداری پرداخته شود.»

هدف از انتشار کتاب:

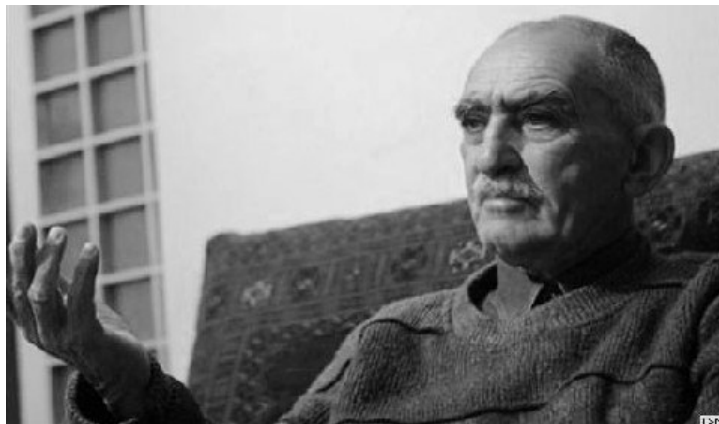
کتاب مدیریت آرشیوهای دیداری- شنیداری در سال ۱۳۷۳ منتشر شد و با اینکه با استقبال آرشیویست ها و دانشجویان رشته کتابداری روبرو شد ولی به دلیل پیشرفت های روز افزون فن آوری منابع دیداری- شنیداری، به میدان آمدن محمل های جدید و به سایه رفتن بعضی از محمل های موجود، محتوای این کتاب خیلی زود ناقص و کهنه شد و نیاز به ویرایش جدی داشت. به همین سبب کتاب حاضر با عنوان آرشیوداری دیداری - شنیداری انتشار یافت. در واقع این کتاب در پی ویرایش کتاب قبلی تألیف شده است.

این یکی از آن وجوهی است که او را ایرج افشار کرد؛ رهبری ایران شناسی در جهان از حدود دو الی سه دهه پیش تاکنون که همه از این مهم غافل بوده اند.

جایگاه ایرج افشار در دنیای کتاب شناسی و نسخه شناسی: نسخه شناسی و کتاب شناسی از نخستین تخصصهای او بود. در کودکی که تابستان ها با پدر و خانواده به یزد می رفته، چند نسخه خطی برگ برگ شده در یزد به دست می آورد، آنها را تمیز می کند و صحافی، و سپس در صدد شناسایی آن کتاب های گمنام برمی آید. یکی از این نسخه ها همان است که بعدها او با نام «تاریخ جدید یزد» تصحیحش کرد و در مقدمه ی کتاب از آن نسخه یاد کرد. این نسخه را در ایام کتابداری، عباس زریاب در کتابخانه ی مجلس از طریق او به آن کتابخانه اهدا کرده است.

در دانشگاه تهران رشته حقوق خواند اما کیست که نداند کتابخانه دانشکده حقوق را (که در خاورمیانه از نظر غنای کتاب های حقوقی بی نظیر بود و چند سال قبل در آتش غفلت سوخت) او و محمدتقی دانش پژوه تجهیز می کردند. اشارات متعددی در این باره در نامه های محمدتقی دانش پژوه به او که به همت نادر مطلبی کاشانی به نام «حدیث عشق» چاپ شد، موجود است. او در عرصه مدیریت کتاب های خطی فوق العاده موفق بود. کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران که بخش خطی اش اعتبار و شهرتی جهانی دارد به همت او ساخته شد. همه کاره اش بود ولی از سی و اند سال قبل کم کم از آنجا دور و دورتر شد.

پیشینه تأسیس این کتابخانه این است که مرحوم سید محمد مشکوة استاد دانشکده حقوق هزار و چند جلد کتاب به این کتابخانه اهدا کرد که در زیرزمین یکی از دانشکده ها و در وضعی نامناسب نگهداری می شد. ایرج افشار که دوره کتابداری تخصصی را در

امریکا گذرانده بود و دیگر به قضیه به صورت تخصصی و حرفه ای نگاه می کرد طرح ساخت کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران را در مرکزی ترین نقطه دانشگاه تقدیم رئیس وقت دانشگاه کرد و مدتی بعد با نظارت او کتابخانه ای هشت طبقه ای با ساختی با برنامه ایجاد شد. گزارش عملیات ساخت این بنای عظیم و مفید را که هنوز هم از بهترین های ایران است در مجله ی کتابداری شماره های مربوط به نیمه ی چهل، به شکل مصور می توان پی گیری کرد. این تازه اولین مرحله بود. پس از آن او و دانش پژوه به تجهیز کتابخانه ای خالی و آماده پرداختند و از سراسر جهان با نامه نگاری و اختصاص بودجه کتاب خریدند، مجلات را مشترک شدند و در بازارهای مخفی فروش نسخه های خطی، برای این کتابخانه ی مرکزی - که از قبل هزار و چند جلد نسخه ی خطی

آشنایی با چهره ها:

ایرج افشار

گردآورنده: فاطمه احمدی

دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات آرشیوی دانشگاه الزهراء (س)

fatemehahmadi67@gmail.com

میزان نفس کشیدن او را در جهان نسخه شناسی و کتاب شناسی می توان با مراجعه به مجموعه یادداشتهای چاپ شده اش با عنوان «تازه ها و پاره های ایران شناسی» و یک حساب آماری سرانگشتی به دست آورد. شاید حدود ربعی از این یادداشتهای در حوزه ی کتاب شناسی و نسخه شناسی باشد، و الباقی در موضوعات متعدد دیگری مانند مطبوعات، سندشناسی، تاریخ عصرها و رجال ادوار مختلف ایران علی الخصوص قاجار و پس از آن، و تحقیقات تازه ایران شناسی جهان؛ که او با ارتباطاتی که با بزرگان این شاخه از پژوهش در همه ی عالم داشت بسیار برجسته و شاید بی اغراق، برجسته ترین بود.

اما جایگاه او در جهان نسخه ی خطی و کتاب که بناست از آن سخن رود:

ایرج افشار یک تنه هم کتاب باز بود و هم ناجی نسخه های خطی. علاوه

بر این او یک کتابدار بود و خود را

بارها کتابدار خواند. همچنین

مدیری بود در ادوار پیشین که

تاکنون جز یکی دو نفر که با او قابل

قیاسند کسی به گردش هم نرسیده

و نخواهد رسید. هر روزش به

از دیروزش بود و از سپری شدن

عمر به بطالت رنج می برد. این را

از دفترهای یادداشت روزانه اش که

برخی مجلداتش در دفتر موقوفات دکتر محمود افشار (پدر دانشمندش) گویا موجود است می توان دریافت، و نیز از تویخ هایی که برخی ناشران بی خیال آثارش را می کرد. در یک آن، کارهای متعددی را سرپرستی می نمود. ارتباطاتش با بزرگان ایران شناسی در سراسر جهان فوق تصور بود. پس از علامه قزوینی که اعتباری در میان ایران شناسان داشت و نیز پس از سید حسن تقی زاده و مجتبی مینوی که جهان به دانششان ایمان داشت، او بزرگترین ایران شناس عصر ماست که «دنیای ایران شناسی» ایران را به نام او می شناسد. براساس نامه های او به ایران شناسان خارجی - که خودش بسته بندی شده چند سال قبل به مرکز دائرةالمعارف بزرگ سپرد (وقف کرد) - می دانیم که با حدود چهارصد نفر از این محققان مرتبط بود و حتما چند هزار نامه از این مرادوات علمی باقی است.

اهدایی مشکوٰه را داشت- شروع به خرید نسخه ی خطی کردند.

کتابخانه وقفی حاج حسین ملک به آستان مقدس علی بن موسی الرضا (ع) را پس از احمد سهیلی خوانساری سر و سامان داد و با تشکیل دادن گروهی از فهرستگاران، اقدام به شناساندن آن به جامعه علمی کشور کرد. کتابخانه ای فوق العاده نفیس و مهم که با ثروت تاجری متمول (آنقدر متمول که در عصر خود به دولت وقت وام می داد!) شکل گرفته و در عصر حیات او وقف بارگاه امام هشتم (ع) شده بود. بد نیست بگویم اگر آن کتابخانه را او در آن روزگار شناسانده بود، شاید مدیران کتابخانه در سال های بعد هیچ گاه درب آن را به روی محققان نمی گشودند.

او سال ها عضو شورای قیمت گذاری و سر و سامان دادن به اوضاع فهرست نگاری در کتابخانه مجلس بود که چندین جلد فهرست را که کار سالیان بود، با تشکیل دادن کارگروهی کاربلد، به سرعت به سامان رساند. کارهایی که او مدیریت می کرد زودبازده بود و البته دقیق. محققان برجسته کشور را می شناخت و میراثشان را ارج می نهاد. در سالهای پیری دستگیرشان بود و اغلب کتابهای نفیستان را برای کتابخانه ی دانشگاه خریداری می کرد. مثلاً کتابهایی خطی از باستانی راد و سعید نفیسی را به قیمت منصفانه برای آن کتابخانه خریداری کرد و علاوه بر غنی تر کردن آن کتابخانه مددی مالی نیز به ایشان رسانید.

او به واقع در حوزه کتاب، کتاب شناسی و نسخه شناسی بی مانند بود. کتابخانه شخصی اش را خود چند سال قبل وقف کرد و وقفنامه آن را چند جا منتشر نمود تا حرف و حدیثی در این باره بعدها نباشد. مدیری بود که سالها در خانه اش بیکه و تنها و بدون ردیف بودجه، فرهنگ ایران را مدیریت می کرد.

در ابتدای دهه هفتاد که مسئولان کتابخانه ی ملی اتریش خواستند برای فهرست نگاری کتابهای فارسی کتابخانه ی مزبور از دانش بزرگترین ایرانشناس جهان برخوردار شوند از او خواهش کردند این کار را بکنند، او که در آن سالها حدوداً هفتاد ساله بود کاری صعب را که البته برایش تفنن آمیز، لذت بخش و ساده بود پذیرفت. یک ماه در کتابخانه ی اتریش ماند و سپس اعلام کرد کار تمام است. فیش هایش را به ایران آورد، تکمیلشان کرد و یک سفر کوتاه دیگر برای تکمیل یادداشت ها به اتریش رفت و کار را برای صفحه آرایی به ناشر سپرد. این همان تنها فهرست «مستقل» او (سایر کارهایش از این نقطه نظر، مسقل نیست و کارهایی است که با دیگران به طور مشترک انجام شده است و اگر کار مستقل دیگری هم دارد در حد مقاله است نه کتاب) که برای نسخه های خطی یک کتابخانه است که امروزه موجود است و می تواند معیاری برای فهرستگاران مبتدی برای الگو برداری قرار گیرد. و همان است که مدتی بعد در مراسم کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، به عنوان برترین کار در حوزه ی کتابداری و کتابشناسی در میان سایر آثار آن سالیان شناخته و اعلام شد. او در آن کار تجربه ی تلاش بیش از پنجاه ساله اش در امر کتاب شناسی را نشان داد.

کارهایش در ایران شناسی به حدی گسترده بود که اگر فرزندان کشور می خواهند پا جای پای او بگذارند و خلف صدقش باشند لاجرم باید گروه گروه کار کنند تا بتوانند کارهایی را که او یک تنه انجام می داد پیش ببرند و نگذارند زمین بماند. این همان چیزی است که او می خواست؛ و روحش حتماً با این قبیل کارهاست که در جهان باقی شاد خواهد شد.

منبع: بشری، جواد. «ایرج افشار و نسخه خطی». گزارش میراث، دوره دوم، سال پنجم، شماره ۴۴، فروردین و اردیبهشت ۹۰، صص ۶۴-۶۸.

فاطمه محبی

دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات آرشیوی دانشگاه الزهراء (س)

fatemeh.mohebbi01@gmail.com

معرفی پایان نامه ای در حوزه ی آرشیو

دانشگاه الزهراء (س)

دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته علم اطلاعات و دانش شناسی

عنوان: کنترل مستند اسامی مشاهیر (امرای لشکری و کشوری) اسناد معاونت اسناد ملی سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران در دوره قاجار

استاد راهنما: سعید رضایی شریف آبادی

مشاور: معصومه کربلاآقایی کامران

دانشجو: فرزانه خانی کچویی

بهمن ۱۳۹۲

چکیده

کنترل مستند اسامی مشاهیر بحث آشنایی برای کتابداران و آرشیویست هاست. در واقع کنترل مستند اسامی مشاهیر در حوزه آرشیو تاریخی جدا از کتابداری نداشته و بحثی منشعب از آن است که از کتابداری وارد مطالعات آرشیو شده است. این پژوهش با هدف بازنمون و مشخص کردن وضعیت فعلی کنترل مستند اسامی مشاهیر در حوزه اسناد و مشخص شدن ادامه مسیر برای پژوهش های مشابه با نیم نگاهی به تجربه سایر کشورها با استفاده از روش دلفی که یکی از روش های پژوهش های آینده پژوهی است؛ اجرا شده است.

در این پایان نامه محقق چنین نتیجه گرفته است که صاحب نظران حوزه مستندسازی آرشیو خواهان اصلاح و دقت و بازنگری در شیوه نامه مستند اسامی رجال و مشاهیر آرشیو ملی ایران هستند و اولویت بندی های جدیدی را در قواعد شیوه نامه مذکور در نظر دارند. همچنین در صورت تمایل سازمان آرشیو ملی ایران، بر اساس نمودار ۱-۵ آمده در پایان نامه می توان با پیمودن گام هایی وضعیت کنترل مستند مشاهیر اسناد آرشیو ملی ایران بهبود بخشید.

مقدمه:

نام ها از جمله نقاط بازیابی تعریف شده در توصیف اسناد هستند کنترل مستند اسامی مشاهیر اسناد معاونت اسناد ملی سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران در دوره قاجار موضوع مورد بررسی پژوهش حاضر است.

هدف:

پژوهش حاضر با هدف بررسی وضعیت و مشکلات موجود در کنترل مستند مشاهیر اسناد آرشیوی و بازنگری شیوه نامه کنترل مستند اسامی رجال و مشاهیر اسناد آرشیو ملی ایران برای امرای لشکری و در دوره قاجار انجام شد.

روش:

پژوهش حاضر با استفاده از روش مطالعات کتابخانه ای و دلفی کلاسیک در سه مرحله با ابزار مصاحبه و پرسشنامه اجرا شد. دو گروه صاحب نظران حوزه کنترل مستند در آرشیو و اسامی امرای لشکری و کشوری (طبق تعریف عملیاتی) آمده در کتاب شرح حال رجال ایران در قرون ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ هجری نوشته مهدی بامداد جامعه های پژوهش حاضر هستند. داده های بدست آمده در این پژوهش با استفاده از آمار توصیفی تجزیه و تحلیل شد.

یافته ها:

در این پژوهش عناصر کنترل مستند مشاهیر اسناد، میزان موافقت صاحب نظران با اسامی و قوانین کنترل مستند مشاهیر اسناد آرشیو ملی ایران و اولویت ها و قوانین پیشنهادی صاحب نظران مشخص شد یافته ها نشان می دهد که ۷۱ درصد (۱۰ نفر) اعضای پتل دلفی با نام های مستند شده در بانک مستندات کتابخانه ملی موافق نیستند و اولویت بندی های جدیدی برای قوانین مستند مشاهیر (امرای لشکری و کشوری) اسناد در دوره قاجار پیشنهاد می کنند.

نوآوری:

در پژوهش حاضر، با توجه به مقایسه وضعیت کنترل مستند مشاهیر اسناد در ایران و سایر کشورها، پیشنهاد می شود تا با استفاده از نظرات کارشناسان تمامی سازمان ها و موسسات آرشیوی کشور، قواعد جدیدی برای کنترل مستند مشاهیر اسناد در آرشیو ملی ایران تدوین گردد و روی نوع استاندارد های مستند سازی و کدگذاری ها، توافق صورت گیرد و راهنمایی برای بارگذاری و تبادل اطلاعات تهیه و در اختیار تمامی سازمان های آرشیوی کشور قرار داده شود. همچنین پیشنهاد می شود با اشتراک اطلاعات تمامی این سازمان ها، پایگاه اطلاعاتی مستند مشاهیر اسناد تحت وب و قابل جستجو ایجاد گردد و برای تبادل اطلاعات با سایر کشورها قراردادهایی منعقد گردد.

تاریخچه: پیش از تأسیس این مرکز، سازمانهای دولتی ایالات متحده امریکا، هر کدام به طور مستقل، مسئول نگهداری اسناد خود بودند، در سال ۱۹۳۴ لایحه ای جهت تأسیس آرشیو ملی و تمرکز اسناد دولت فدرال، در کنگره ی ملی تصویب شد که این مرکز همراه با آرشیوهای ایالتی به اداره ی خدمات عمومی وابسته بودند. تا اینکه در سال ۱۹۳۵ به صورت مستقل و با عنوان آرشیو ملی آمریکا (NARA) فعالیت رسمی خود را آغاز کرد.

وضعیت فعلی: این سازمان به عنوان شبکه ای ملی، آماده ارائه خدمات و تسهیلات به بخش عمومی و دولت می باشد. نارا با هدف سهولت دسترسی به اسناد، مدارک و اطلاعات مورد نیاز، بدون در نظر گرفتن مکان و زمان دسترسی برای کلیه کاربران (شهروندان و سازمانها) تأسیس شده است. در حال حاضر، آرشیو ملی آمریکا (نارا) یکی از بزرگترین

نگاهی به آرشیوهای ملی جهان

آرشیو ملی آمریکا (NARA)

گردآورنده: فاطمه احمدی

دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات آرشیوی دانشگاه الزهراء (س)

fatemehahmadi67@gmail.com

مقدمه: سازمان آرشیو و اسناد ملی آمریکا (نارا)، نهاد دولتی مستقلی که با نظارت بر مدیریت تمامی اسناد فدرال در امر حفظ و نگهداری تاریخ ملی آمریکا می کوشد. مأموریت این سازمان فراهم آوردن تسهیلاتی برای دسترسی به اسناد مهمی چون اسناد رسمی فدرال برای شهروندان آمریکاست.

ارزش تاریخی دارند، بیشتر می‌پردازد. انواع مواد آرشیوی در مجموعه ی سازمان نگهداری می‌شود که از جمله ی آن‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: بیش از ۱۰ میلیارد سند مکتوب

- ۱۲ میلیون نقشه، نمودار و نقشه های معماری و مهندسی؛
- ۲۵ میلیون عکس و گرافیک؛
- ۲۴ میلیون عکس هوایی؛
- ۳۶۵ هزار حلقه فیلم و ۶۰۰ هزار نوار ویدیو و ۱۳۳ ترابایت داده‌های الکترونیکی؛

اسناد نارا: اسناد این سازمان به طور کلی به 4 رده طبقه بندی می‌شوند:

1. اسناد مرکزی وزارت خارجه امریکا که سریال بندی شده و در اتاق مخزن آرشیو به صورت میکروفیلم موجود است. این اسناد شامل مکاتبات دیپلماتیک تنظیم شده برحسب کشور، مکاتبات کنسولی و متفرقه که برحسب تاریخ تنظیم شده‌اند.
2. اسناد سازمانها و ادارات تابع وزارت خارجه امریکا که در پرونده های غیرمرکزی وزارت بایگانی شده. این اسناد عمدتاً اسناد واحدهای سازمانی وابسته یا اسناد مربوط به برخی خدمات یا موضوعات ویژه می‌باشد.
3. اسنادی که اساساً در وزارتخانه‌ها، نمایندگی‌ها (برحسب کشور) و کنسولگری‌های (برحسب شهر) امریکا بایگانی شده، در این رده قرار می‌گیرند.
4. این رده شامل گروه اسناد عمومی است که در آن اطلاعاتی در خصوص نهادها، سازمان‌ها، انجمن‌ها و نمایندگی‌های امریکا و بعضاً سایر کشورها طبقه بندی شده است.

از جمله اسناد گران‌بهای این سازمان که از اسناد پایه‌ای دولت امریکا به شمار می‌آید می‌توان به اعلامیه ی استقلال امریکا و قانون اساسی ایالات متحده امریکا اشاره کرد که در حال حاضر در شبکه موجود است.

منابع:

- www.archives.gov
- گزارش آرشیو و اسناد ملی امریکا (نارا). نگاهی به مراکز اسنادی و آرشیوهای خارج از کشور. تاریخ معاصر ایران. بهار ۱۳۷۸ شماره ۹.

آرشیوهای ملی دنیا به شمار می‌رود و در این راستا از فناوریها، فنون و شبکه های مشترک در پیشبرد و بهبود عملکرد خویش بهره می‌گیرد. مرکز آرشیو ملی امریکا در حال حاضر بیش از ۴۰ مرکز در سراسر کشور را پوشش می‌دهد که این مراکز در گروه بندی های: آرشیو منطقه ای، مراکز اسناد فدرال، کتابخانه های ریاست جمهوری، دفاتر ثبت فدرال، کمیسیون ملی تاریخی و انتشارات قرار می‌گیرند.

چشم اندازهای نارا: چشم انداز آرشیو ملی نارا به عنوان نگهدارنده اسناد ملی کشور، این است که همه آمریکایی ها به این اطمینان خاطر برسند که اسناد ملی، در حکومت دموکراسی نقش حیاتی دارند. برنامه های مختلف و منابع آرشیو ملی بیش از گذشته از طریق فناوریهای مدرن و با مشارکت های پویا در اختیار مردم قرار می‌گیرند. داستان ها و سرگذشت مردم امریکا در قالب اسناد ملی در مراکز آرشیو در سراسر ایالات متحده تحت حفاظت و نگهداری هستند. در واقع هدف اصلی نارا این است که همه آمریکایی ها اسناد ملی خود را مطالعه و بررسی کنند تا ارزش آنها را درک کنند.

طرح های انجام گرفته: از اهداف این سازمان اجرای برنامه استراتژیک است که هدفش "توسعه تلاش های جاری به منظور برقراری نظام همگانی ارائه اطلاعات مستقیم و یکپارچه" می‌باشد که شهروندان را با نارا، تسهیلات، خدمات و آنچه که در اختیار دارد آشنا می‌سازد. از جمله طرحهای انجام گرفته در این برنامه:

- طرح وب سایت سازمان
- طرح بازبانی اطلاعات آرشیوی است؛ که در واقع نوعی پایگاه داده های شناور است و امکانات مختلف عمومی سازمان را شرح می‌دهد.
- برخی از اطلاعات توصیفی در این پایگاه، با رونوشت دیجیتالی برخی از اسناد همراه است.

برخی از قوانین نارا:

- قانون اقتصاد دولت؛
- قانون دسترسی آزاد به اطلاعات الکترونیکی از سال ۱۹۹۶؛
- چاپ عمومی اسناد و مدارک؛
- قانون مذاکره تنظیم مقررات؛
- قانون توان بخشی؛

منابع نارا: تأکید عمده نارا در خصوص گردآوری مجموعه، بر اسناد تاریخی، تاریخ خانوادگی و شجره شناسی است و در واقع به اسناد غیر اداری و شخصی که

بهره‌برداری از شبکه‌های اجتماعی در آرشیوها

Utilization of social network services in archives

پدیدآور: نیره خداداد شهری

دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات آرشیوی دانشگاه الزهراء (س)

shahri.lib.65@gmail.com

مقدمه:

آرشیو در دنیای امروز از اهمیت ویژه ای برخوردار شده است و به عنوان یکی از منابع تحقیقی و پژوهشی به حساب می آید. سالهاست که همه کشورهای پیشرفته به سابقه تاریخی کشور و ملت خویش توجه شایان نموده اند چرا که به معنای واقعی، گذشته چراغ راه آینده و پیوستگی تاریخ شخصیت اجتماعی هر قوم و ملتی امری انکارناپذیر است. غفلت از لحظه ها و حادثه ها در گذشته چه در ارتباط با زندگی فرد و چه در ارتباط با زندگی خانوادگی و چه نهادها و سازمان ها و حتی دولت ها و ملت ها به معنای محدودش کردن آینه تمام نمای شخصیت آنهاست (فدایی، ۱۳۹۰، ص ۱۸۸). امروزه بشر با پشت سر گذاشتن تجربیات گوناگون، بیش از هر زمان دیگری طالب پژوهش بر پایه حقایق و واقعیت ها - و نه بر محور افسانه ها و خرافات - است.

پیشینه های آرشیوی چه به صورت کاغذی و یا به صورت دیگر محمل های اطلاعاتی، حاصل فعالیت های روزانه افراد است که پژوهشگران آن ها را به خاطر داشتن ارزش اداری، تاریخی و پژوهشی به کار می برند. این منابع، حاوی اطلاعات فراوانی است که باید به شکل منسجم و منظم سازماندهی شوند تا بتوانند با سرعت و سهولت در دسترس علاقه مندان قرار بگیرند. همان طور که به سمت عصر الکترونیکی حرکت می کنیم، باید بدانیم که در عصر جدید توجه به دو مقوله سرعت و سهولت دسترسی، امری مهم و قابل توجه است. با توجه به رشد سریع در تولید منابع آرشیوی، نویسندگان، ناشران، شرکت ها، دولت ها در به کارگیری فناوری های جدید جهت انتشار این منابع تاکید فراوان دارند. امروزه این باور وجود دارد که حیات و بقای جوامع پیشرفته به اطلاعات قابل دسترس و نیز به فناوری پیچیده ای وابسته است که نقش مهم آن را در پیشرفت زندگی ملل به وضوح می توان دید. این فناوری گسترده - که با نام فناوری اطلاعاتی و ارتباطی شناخته می شود - در امر ارتباطات، ذخیره سازی، بازیابی و توزیع و اشاعه اطلاعات تاثیر بسزائی داشته است (سهیلی، خلیلی و دالوند، ۱۳۸۸، ص ۸۴).

آرشیو به دلیل پویایی نیازهای مخاطبان و تنوع در محمل های اطلاعاتی، به عنوان مراکز نگهدارنده میراث مکتوب و مضبوط دانش بشری، باید با جریان پویایی و نوگرایی همراه باشد و با عرضه خدمات کاربرپسند، رضایت مراجعان خاص خود را جلب کند. مراکز آرشیوی با استفاده از فناوری های نوین اطلاعاتی و ارتباطی همچون نرم افزارهای اجتماعی، به کاربران کمک می کنند تا در امور مشترک و مورد علاقه، فعالیت کرده و در این میان، برای توسعه مجموعه منابع مراکز آرشیوی نیز همکاری کنند (اصنافی، پاکدامن نائینی و باواخانی، ۱۳۸۸، ص ۹۶).

امروزه با گسترش کاربردهای فناوری اطلاعات و ارتباطات در زندگی روزمره

شاهد شکل گیری نسل جدیدی از ابزارهای اینترنتی هستیم که امکانات بیشتری را برای روابط متقابل، مذاکره، گفتگو و به طور کلی ارتباط دو سویه و چندسویه فراهم آورده است. نسل نوین وب، ناظر به شکل گیری اینترنت محاوره ای است که امکان برقراری ارتباطات چندگانه و در واقع محاوره دائمی میان کاربران شبکه جهانی اینترنت را فراهم ساخته است. از این رو، رسانه ها یا شبکه های اجتماعی به عنوان مهم ترین مصادیق این امر، به محلی برای حضور اقشار مختلف جامعه به ویژه جوانان و امکان تبادل آرا و افکار ایشان و تامین نیازهای متناسب با زندگی اجتماعی جوانان تبدیل شده اند. (بشیر و افراسیابی، ۱۳۹۱، ص ۳۲). بدین لحاظ کاربران در عصر جدید مصرف کنندگانی منفعل نیستند و به صورتی خودجوش به تولید متن و مدیریت محتوا می پردازند. این امر بر آزادی عمل کاربران در ارائه و خلق متون مختلف، به دور از هر گونه نظارت و سانسور، می افزاید (امیری و نوری، ۱۳۹۱، ص ۴۰).

در مقاله حاضر، با توجه به نقش مهم آرشیوها در جوامع، برآنیم تا امکان بهره برداری از شبکه های اجتماعی به عنوان قوی ترین رسانه آنلاین دنیا را در آرشیوها بررسی نماییم. به همین منظور ابتدا مفاهیمی چون اینترنت، وب، وب 2، و شبکه های اجتماعی را مرور می شود، سپس کاربرد شبکه های اجتماعی در آرشیوها مورد بررسی قرار می گیرد. در نهایت نیز به مزایا و معایب به کارگیری شبکه های اجتماعی در آرشیوها پرداخته می شود.

اینترنت و وب

نیوتن معتقد بود که زمان و مکان مفاهیمی عینی و مطلق اند و وابسته به ذهن بشر نیست، اما کانت آن ها را مقوله های ذهنی بشر می دانست. به نظر می رسد امروز هیچ کدام از این دو نظریه اعتباری ندارد و زمان و مکان بیش از آنکه واقعی باشند، مجازی هستند و به عبارتی نه در عین و نه در ذهن بلکه در زیر دکمه های رایانه و ابزارآلات فناوری جدید است. دو تا از بزرگ ترین اختراعات قرن اخیر، رایانه ها و اینترنت/وب بود. ترکیب این دو، دنیای اطلاعات دیجیتال جهانی یا دنیای مجازی را به وجود آورد. در آستانه قرن بیست و یکم، اینترنت یا شبکه شبکه ها، آخرین برگ ارتباطات نامیده شد. این سیستم - بزرگ ترین سیستم ارتباطی است که انسان تاکنون به آن دست یافته - در بستر جنگ سرد متولد شد (نجفقلی نژاد، حسن زاده و صادق زاده وایقان، ۱۳۹۰، ص ۱۶-۱۱). اینترنت، از منشا نظامی اش - به عنوان سیستم ارتباطی ضد هسته ای برای ارتش امریکا در دهه ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ - تا توسعه آن به عنوان وسیله ای برای پژوهش علمی در دهه ۱۹۸۰، راه درازی پیموده و در دهه ۱۹۹۰ به شکل یک وسیله ارتباطی، سرگرم کننده و بازرگانی عصر اطلاعات ظاهر شده است. برخی کارکردهای اینترنت در حوزه اطلاع رسانی و مزایای آن برای جامعه جهانی اطلاعات و دانش را می توان به صورت زیر خلاصه کرد:

- کاهش زمان صرف شده برای انتقال اطلاعات با حذف فاصله جغرافیایی در دنیای مجازی
- حذف واسطه ها در مبادله اطلاعات از تولیدکننده تا مصرف کننده
- توسعه ابزارهای ارتباطی مثل پست الکترونیکی برای تبادل اندیشه میان دانشمندان و جوامع اطلاعاتی
- سرعت فرایند انتشار منابع الکترونیکی نسبت به فرایند انتشار همان منابع به صورت چاپی
- صرفه جویی در فضای لازم برای نگهداری و ذخیره منابع و محمل های

وب ۱	وب ۲
DoubleClick	Google AdSense
Ofoto	Flickr
Akami	Bit Torrent
Mp3.com	Napster
Britannica Online	Wikipedia
وبسایت های شخصی	وبلاگ نویسی
Evite	EVDB , upcoming.org
حدس نام دامنه ها	بهینه سازی موتورهای جستجو
بازدید از صفحات	پرداخت به ازای هر کلیک
Screen scrapping	خدمات وب
انتشار	مشارکت
سیستم های مدیریت محتوا	ویکی ها
فهرست ها (طبقه بندی)	برچسب ها (فوکسونومی)
Stickiness	Syndication

ساختار اساسی وب ۲، به عنوان فناوری، هنوز هم پیچیده و در حال پیشرفت است. در نهایت وب ۲ پدیده ای است اجتماعی حاصل تجربه کاربران در شبکه که ویژگی اصلی آن ارتباط همگانی، عدم تمرکز بر یک قدرت خاص، آزادی عمل در استفاده و به اشتراک گذاری محتوای شبکه می باشد. وب 2 توانایی فراوانی در مدیریت محتوای اینترنتی ارائه شده توسط کاربر را دارد (نگهبان، 1391، ص 15).

مثالهایی که می توان از فناوری های وب 2 نام برد، عبارتند از: وبلاگ، سایت های اشتراک صوت و تصویر، شبکه های اجتماعی، ویکی ها، آر. اس. اس، فولک سونومی و از میان این فناوری ها و ابزارهای وب 2 در ادامه شبکه های اجتماعی را مورد بررسی قرار می دهیم.

شبکه های اجتماعی

وب 2 که با مفهوم نرم افزارهای اجتماعی معنا پیدا می کند، تاثیرات شگرفی بر تعامل کاربران با دنیای اینترنت نهاده است به گونه ای که آنها تمایل بیشتری برای انتشار محتوا بر روی وب پیدا کرده اند و نظرات شخصی، عکس ها، فیلم ها و دانش خود را در آن به اشتراک می گذارند. نرم افزارهای اجتماعی، نرم افزارهایی تحت وب هستند که با استفاده از فناوری های نوین وب 2، امکان تعامل کاربران را با محتوای وب به شکل های گوناگون فراهم می آورند. این دسته از نرم افزارها مجموعه ای از نظام های نرم افزاری را دربرمی گیرد که به کاربران اجازه تعامل و اشتراک داده ها می دهد (اصنافی، پاکدامن نائینی و باواخانی، 1388، ص 96-97).

شبکه اجتماعی ساختاری اجتماعی است که از گره هایی (که عموماً فردی یا سازمانی هستند) تشکیل شده است و توسط یک یا چند نوع خاص از وابستگی به هم متصل اند، برای مثال: قیمت ها، الهامات، ایده ها و تبادلات مالی، دوست ها، خویشاوندی، تجارت، لینک های وب یا مسیرهای هواپیمایی.

اطلاعاتی به عنوان چالشی در مجموعه های منابع چاپی

- گسترش دامنه دسترسی از جامعه اطلاعاتی محلی به جامعه جهانی اطلاعات
- افزایش استفاده از اطلاعات به دلیل سهولت و سرعت دسترسی
- تسریع و تسهیل رشد تصاعدی تولید دانش (همان، ص ۳۷-۳۹).

اینترنت یکی از مهم ترین و پیچیده ترین اختراعات در تاریخ بشر است و از زمان ظهور اینترنت و امکانات متنوع آن روز به روز شاهد تسریع ارتباطات میان جوامع مختلف می باشیم. از جمله امکانات اینترنت که باعث سرعت بخشیدن به ارتباطات بشری و تبادل افکار گردیده، شبکه جهانی وب است. وب جهانی با تاریخ 15 ساله خود در فضای اطلاعاتی جهان بیش از یک میلیارد استفاده کننده دارد و هم اکنون پس از پست الکترونیکی پرطرفدارترین سرویس شبکه اینترنت است. برخلاف پیچیدگی و شگفت انگیز بودن اینترنت، ماهیت وب نسبتاً ساده است زیرا وب فقط بخشی از اینترنت بزرگ است و از طرف دیگر وب یک برنامه در حال تغییر و تکامل است (صابری و صدیقی، ۱۳۸۶، ص ۱۱).

وب توسط برنرز-لی دانشمندی که در آزمایشگاه بزرگی به نام CERN کار می کرد، در سال ۱۹۸۹ ایجاد شد. وب راهی برای مدیریت محتوا در اینترنت است، که براساس پروتکل های مشترک و استانداردها عمل می کند. این بدین معنی است که با استفاده از یک زبان رایانه ای مشترک به نام اچ. تی. ام. ال. می توان از هر نوع رایانه ای به هر گونه اطلاعات موجود در وب دسترسی پیدا کرد و آن ها را ذخیره کرد. اما اختراع برنرز-لی یک جزء اصلی دیگر دارد: ابرمتن. این جزء واقعا وب را قدرتمند می کند؛ زیرا راهی برای ارتباط مجموعه های داده ها مانند صفحات وب، با یکدیگر است. ابرمتن ها به همراه موتورهای جستجو ما را قادر می سازند فقط با کلیک کردن لینک ها در سراسر شبکه ی جهانی وب حرکت کنیم و بین صفحات و سایت های مختلف جابه جا شویم. بنابراین، شبکه جهانی وب کلید دسترسی، مدیریت، ارتباط، تولید و مصرف اطلاعات در اینترنت است، هر چند اینترنت کاربردهای مهم دیگری مانند پست الکترونیک نیز دارد، بیشتر ما اکثراً از آن برای دسترسی به وب استفاده می کنیم. همانطور که دیوید گانتلت به سادگی جمع بندی می کند، شبکه جهانی وب، «یک واسطه کاربر پسند برای ارتباط با اینترنت» است (کریبر و مارتین، ۱۳۹۰، ص ۶۸).

وب ۲/۰

داری دینوسی وب ۲/۰ یا وب اجتماعی را برای نخستین بار در سال ۱۹۹۹ ابداع نمود. وی در مقاله اش با عنوان «آینده متلاشی» چنین نوشت: «وبی که اکنون ما استفاده می کنیم، چنین وبی است که خواهد آمد. نمودهای اولیه وب ۲/۰ ظاهر شده است و ما منتظریم ببینیم چگونه این رویان رشد خواهد کرد.» سپس در سال ۲۰۰۴ تیم اوریلی و دال داگرتی به طور رسمی، وب ۲/۰ را معرفی کردند. وب ۲/۰ مفهومی است که براساس آن تعامل با محتوای وب به مثابه تعامل با محتوای موجود در رایانه های شخصی است؛ دنیایی که در آن هر کنشی، چون کلیک بر هر دکمه و پیوندی، واکنشی آنی و بلادرنگ در بر خواهد داشت، به طوری که کاربر احساس می کند در حال استفاده از یک نرم افزار نصب شده بر سیستم خود است. به عبارتی این نسل از وب کاربرسالار و شامل جنبه های بیشتری برای تعامل انسان ها (مانند مکالمه و گفتگو، شبکه سازی بین شخصی، شخصی کردن و فردگرایی) است (اسفندیاری مقدم و حسینی شعار، ۱۳۹۰، ص ۱۵۶).

اُریلی منظور خود را از «وب ۲» با چند مثال نشان دادند (کریبر و مارتین، ۱۳۹۰، ص ۷-۸):

- توسعه مشارکت های مفید اجتماعی
- افزایش سرعت در فرآیند آموزش و ایجاد ارتباط شبانه روزی بین استاد و شاگرد
- افزایش اعتماد، صمیمیت و صداقت در فضای سایبر (سلیمانی پور، ۱۳۸۹، ص ۱۵)

در کنار مزایا و آثار مثبت، پیامدهای منفی شبکه های اجتماعی نیز اینگونه بیان شده است:

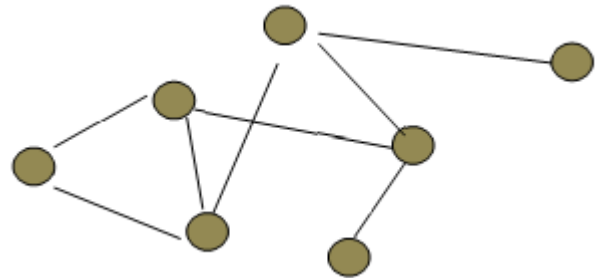
- شکل گیری و ترویج سریع شایعات و اخبار کذب
- تبلیغات ضد دینی و القای شبهات
- نقض حریم خصوصی افراد
- انزوای دور ماندن از محیط های واقعی اجتماع
- تاثیرات منفی رفتاری (همان).
- خدمات شبکه های اجتماعی توسط کاربران مورد استفاده قرار می گیرند برای:
- برقراری ارتباط و معاشرت با دوستان
- ارتباط با همکاران حرفه ای
- یافتن اطلاعات
- ارسال پیام
- همکاری با دیگران
- به اشتراک گذاری محتوا (هم محتوای تولید شده توسط شخص عضو و هم شخص دیگری) (SAA, 2009).
- انواع مختلف از سرویس های شبکه اجتماعی، شامل:
- سایتهای شبکه اجتماعی مبتنی بر پروفایل: مای اسپیس و فیس بوک
- سایتهای شبکه اجتماعی مبتنی بر محتوا: فلیکر و یوتیوب
- محیط های مجازی: زندگی دوم (زد)
- سایتهای شبکه اجتماعی مبتنی بر شغل: گوگل داکز و لینکدین

کاربرد شبکه های اجتماعی در آرشیوها

فناوری، به خصوص اینترنت، در حال تغییر راه هایی است که آرشیویست ها با کاربران (دائمی / خاص) شان ارتباط برقرار می کنند. همان طوری که ما در جای دیگری ملاحظه می کنیم، «توانایی دسترسی به اطلاعات به صورت دیجیتالی در حال تغییر دادن راهی است که کاربران به اطلاعات آرشیوی و دیگر مجموعه های پژوهشی دسترسی پیدا می کنند.» اینترنت همچنین در حال تغییر رویکرد کاربران ما به پژوهش آرشیوی و چگونگی دید آنها به تعاملات آرشیوی شان است. کاربران ما انتظار دارند که محتوای ما در قالب دیجیتال قابل دسترس شود تا آنها قادر شوند که با محتوا تعامل برقرار کنند و در صورت لزوم در مواقعی که در ارتباط با محتوای ما سوالی پیش می آید کمک پژوهشی بدست آورند - همه آنچه که آنها انتظار دارند به صورت مجازی رخ دهد. این انتظارات با ظهور فناوری های وب ۲ و دیگر اختیارات همه جانبه از لحاظ تجاری و دیگر تشکیلات اقتصادی بیشتر شد. کاربران ما برای بازدید از کتاب ها از سایت آمازون استفاده می کنند، برای پست های دوستانشان در بلاگ ها یادداشت می گذارند، یا دانش خود را در مدخل ها ویکی پدیا توزیع می کنند و آنها انتظار دارند که توانایی انجام فعالیت های مشابه را هنگام رویارویی با محتوای وب پایه ما نیز داشته باشند (SAA, 2009).

تلفیق فناوری های وب ۲ و آرشیو، نخستین بار در سال ۲۰۰۶ توسط پیتر ون گاردن در همایش سالانه انجمن آرشیویست های آمریکا مطرح شد. وی بر این اعتقاد بود که آرشیویست های حرفه ای، با استفاده از قابلیت های وب ۲، به

ساختارهای حاصل اغلب بسیار پیچیده هستند. تحلیل شبکه های اجتماعی، روابط اجتماعی را با اصطلاحات راس و یال می نگرند. راس ها بازیگران فردی درون شبکه ها هستند و یال ها روابط میان این بازیگران هستند. انواع زیادی از یال ها می تواند میان راس ها وجود داشته باشد. شبکه های اجتماعی در بسیاری از سطوح بکار گرفته می شوند از خانواده ها گرفته تا ملت ها و نقش مهمی در تعیین راه حل مسائل، اداره کردن تشکیلات و میزان موفقیت افراد در رسیدن به اهداف شان ایفا می کند (نگهبان، ۱۳۹۱، ص ۳۲).

شبکه های اجتماعی، به مجموعه ای از افراد که به صورت گروهی با یکدیگر ارتباط داشته و مواردی چون اطلاعات، نیازمندی ها، فعالیت ها و افکار خود را به اشتراک بگذارند، اطلاق شده است. به عبارت دیگر یک رسانه اجتماعی، سایت یا مجموعه ای از وبسایت هاست که به کاربران امکان می دهد علاقه مندی ها، افکار و فعالیت های خودشان را با دیگران تسهیم نموده و از نظرات و عقاید آنان نیز اطلاع یابند (برات دستجردی و صابری، ۱۳۹۱، ص ۳۳۳). استفاده از خدمات اینگونه از شبکه های اجتماعی، روزه روز محبوبیت بیشتری پیدا می کند، به نحوی که هم اکنون سایت های شبکه های اجتماعی، تبدیل به پرستفاده ترین خدمت اینترنتی شده اند. در کشورهایی همچون بریتانیا، روسیه، جمهوری چک و اسپانیا نزدیک نیمی از افراد بالغ هم اکنون از فیس بوک و وب سایت های مشابه استفاده می کنند (رضاییان، ۱۳۹۲، ص ۱۲).

بی تردید شبکه های اجتماعی مجازی در حال حاضر قوی ترین رسانه آنلاین در دنیا به شمار می روند. این شبکه ها به دلیل تکرر و تنوع محتوایی و قابلیت های متعدد نرم افزاری و اینترنتی با استقبال وسیعی توسط کاربران مواجه شده اند. وجه ویژگی این شبکه ها، قدرت برقراری نظام شبکه ای میان دوستان و همفکران کاربران به صورت منظم و سامان مند است (ضیایی پرور و عقیلی، ۱۳۸۸، ص ۲۴).

مزایای شبکه های اجتماعی عبارتند از:

- انتشار سریع و آزادانه اخبار و اطلاعات، افزایش قدرت تحلیل و تقویت روحیه انتقادی
- امکان عبور از مرزهای جغرافیایی و آشنایی با افراد، جوامع و فرهنگ های مختلف
- شکل گیری و تقویت خرد جمعی
- امکان بیان ایده ها به صورت آزادانه و آشنایی با ایده ها، افکار و سلیقه های دیگران
- کارکرد تبلیغی و محتوایی
- ارتباط مجازی مستمر با دوستان و آشنایان
- تبلیغ و توسعه ارزش های انسانی و اخلاقی در عرصه جهانی
- یکپارچه سازی بسیاری از امکانات اینترنتی و وبی

وب ۲ هست در حال تغییر نه تنها راهی که آرشیویست به صورت فناورانه با کاربران تعامل دارد، بلکه در حال تغییر مجموعه مهارت و طرز تفکر (ذهنیت، نگرش)، برای پیشرفت موفقیت آمیز به عنوان یک آرشیویست قرن بیست و یکمی است.

قبل از وب، تقریباً همه پژوهشگران برای دسترسی به منابع آرشیویی که نیاز داشتند، مجبور به نامه نگاری با آرشیویست بودند تا مشخص کنند که چه مقدار از منابع مورد نیازشان در آرشیو موجود است. سپس محققان برای دیدن منابع شان به آرشیو مراجعه می کردند (سفر می کردند) و یا هزینه انجام این کار را به یک محقق بومی پرداخت می کردند. و یا به یک عکاس هزینه عکسبرداری از اسناد را پرداخت می کردند (و همچنین هزینه ارسال پستی عکس ها). وب چندین جنبه از این فرایند را متحول کرد: اول: وب برای آرشیوها اشتراک اطلاعات درباره مجموعه یشان را به صورت آنلاین - مثل بازیابگرها - تسهیل می کند. سپس با رومی کردن موجودی، کاربران می توانند نه تنها به اطلاعات درباره اسناد بلکه به خود سند، دسترسی مستقیم داشته باشند (Theimer, 2010, p. 2).

در ادامه برای روشن تر شدن مطلب به مقایسه بین آرشیو ۱ و آرشیو ۲ می پردازیم:

آرشیو ۱	آرشیو ۲
بسته	باز
غیرشفاف	شفاف
آرشیویست/ و سندمحور	کاربرمحور
تکنولوژی گریز	تکنولوژی محور
آرشیویست به عنوان دروازه بان و مظهر قدرت	آرشیویست به عنوان تسهیل گر
تمرکز بر محصولات کامل	پذیرش محصولات تکراری
پایبند به سنت ها	انعطاف پذیر و ابتکاری
متکی به کاربران علاقمندی که شخصا به مرکز مراجعه می نمایند	در جستجوی راه هایی برای جذب کاربران جدید
خدمات مرجع سنتی	خدمات مرجع مجازی
انتشار خبرنامه کتابخانه به صورت چاپی	خبرنامه الکترونیکی (وبلاگ یا به صورت دیگر)
تهیه و گردآوری منابع به صورت سنتی	تهیه و گردآوری منابع از طریق سایت و شبکه های اجتماعی و همچنین آرشیوسازی وب
طراحی اصطلاح نامه چاپی	طراحی اصطلاح نامه اشتراکی بر مبنای واژگان کاربران و به شیوه برچسب گذاری گروهی
توصیف و تنظیم سنتی توسط آرشیویست	توصیف و تنظیم بر مبنای برچسب گذاری گروهی از سوی کاربران

سرعت و سهولت می توانند به مدیریت منابع آرشیویی بپردازند و این موقعیت را برای کاربران فراهم آوردند تا شخصا منابع آرشیویی خود، و به خصوص مجموعه های شخصی - مثل تصاویر تاریخی مهمی که در اختیار دارند - را از طریق قابلیت های موجود در وب ۲ برای مراکز آرشیویی ارسال کنند و آنها را با دیگر کاربران به اشتراک بگذارند (اصنافی، پاکدامن نائینی و باواخانی، ۱۳۸۸، ص ۱۰۲).

آرشیویست ها نیاز به تجربه فعالانه با فناوری های وب ۲ دارند به منظور کشف اینکه این ابزارها در مواجهه با نیازهای ما و نیازهای کاربرانمان بهترین گزینه خواهند بود. وب ۲ به آرشیویست ها یک فرصت منحصر به فرد و بی نظیر را برای ارتباط با کاربران شان از راه های معنی دار پیشنهاد می دهد. کلید موفقیت استفاده از ابزارهای فناوری وب ۲ برنامه ریزی است. آرشیویست ها نیاز دارند که مشخص کنند که بهترین فناوری وب ۲ برای موقعیت منحصر به فرد آنان چه چیزی است و سپس آن را تجربه کنند. آنها نیاز دارند به بررسی اینکه همکاران آنان در دنیای کتابخانه ای و موزه ای در حال چه کاری هستند؟ همچنین بررسی اینکه آرشیوهای نظیر آنان چه کاری کرده اند؟ (SAA, 2009).

پس با توجه به مزایایی که برای شبکه های اجتماعی برشمریم، در این راستا به دو جنبه متفاوت از کاربرد شبکه های اجتماعی در آرشیو می پردازیم. جنبه ابزاری آن مربوط به ارائه خدمات مبتنی بر کاربرد شبکه های اجتماعی در آرشیوها یا آرشیو ۲ است و جنبه سندی آن آرشیو محتوای شبکه های اجتماعی است که در ادامه بررسی می شود.

جنبه ابزاری: آرشیو ۲

با توجه به تنوع اسناد و کثرت روزافزون آنها، اولین ماموریت و وظیفه متخصصان امور آرشیوها، برآوردن نیاز علاقه مندان در کمترین زمان است (فدایی، ۱۳۹۰، ص ۳۱).

خدمات اطلاع رسانی در نظام آرشیویی به دو صورت انجام می شود: خدمات بی واسطه و خدمات باواسطه. خدمات بی واسطه عبارت است از ایجاد تسهیلات لازم برای محققان و علاقه مندان جهت مراجعه مستقیم به سازمان آرشیویی برای دیدن و استفاده کردن از اسناد آن. خدمات باواسطه عبارت است از تهیه ابزارهای کمکی از قبیل تهیه فهرست، تبلیغ و آگهی جهت ارائه موجودی و آمادگی برای ارائه خدمات. تهیه فهرس هم می تواند به وسیله سازمان های تولیدکننده اسناد و هم به وسیله آرشیویست ها در سازمان آرشیویی انجام شود. برگزاری نمایشگاه های دائمی و یا فصلی و موضوعی نیز باعث ترویج فرهنگ اسنادی می شود (همان، ص ۷۵).

در گذشته نقش آرشیوها بیشتر حفاظت از مواد آرشیویی بود. در چنین رویکردی، آرشیویست ها نگهبانان فیزیکی پیشینه های راکد هستند و در رویکردهای فعلی، علاوه بر نگهبانی فیزیکی، مسئولیت یکپارچگی فیزیکی، فکری و دسترس پذیری آن ها برای استفاده مجدد نیز به مسئولیت های آن ها اضافه شده است. یکی از مهم ترین جنبه های مهم درباره این رویکرد این است که آرشیویست، برای دفاع فیزیکی و اخلاقی از پیشینه، نقش واحدی در ارائه دارد. کوک و شوارتز نیز به نقش اولیه آرشیویست ها به عنوان نگهبان اشاره می کنند و آن ها را از توجه به آرشیوها به آرشیوسازی فرامی خوانند. در مقابل، در رویکرد فرانگهبانانه آرشیوسازی، آرشیویست ها به افزایش نقش به عنوان مشاوران پیشینه ها و پیشینه نگهداری و تبدیل به واسطه گران دسترسی در سازمان هایشان فراخوانده می شوند. با وجود این، رویکرد فرانگهبانانه موجب بروز مباحث جدیدی در حوزه آرشیوسازی شده است (اصنافی، ۱۳۹۲، ص ۶).

از سال ۱۹۹۶ آرشیوسازی وب در جهان آغاز شده است و این نشان می دهد که کشورهای جهان به میرا و ناپایدار بودن منابع وب پی برده اند. به دلایل مختلف، از جمله مشکلات مالی، مسائل اخلاقی و امنیتی، هک شدن وبگاه ها و نظایری از این دست، نمی توان اطمینان داشت و بگاهی که امروز در اختیار کاربران است و می توانند از اطلاعات موجود در آن بهره بگیرند در روز دیگری نیز وجود داشته باشد (اصنافی، ۱۳۹۲، ص ۶).

همان طور که در ایجاد هر مجموعه ای مرحله انتخاب و مجموعه سازی اصلی ترین مرحله است، در آرشیو کردن منابع وب نیز این مرحله دارای اهمیت بسیاری است. از این رو، شروع هر برنامه آرشیوسازی وب، مبتنی بر تصمیم گیری برای مجموعه سازی و به کارگیری فرایند انتخاب به صورت واضح و روشن است. این مسئله که چه منابعی باید در اولویت قرار گیرند و تعیین معیارهایی به عنوان ضابطه نگهداری هر گروه از منابع و بسیاری نکات دیگر در تصمیم گیری جهت آرشیو منابع وب، در گرو اتخاذ سیاست مجموعه سازی مدون برای آرشیو وب ملی است (نوشین فرد، رضایی شریف آبادی و عشق آبادی، ۱۳۹۱، ص ۸۱).

در مسیر آرشیوسازی وب، نکات و مسائلی را باید مدنظر قرار داد. برخی از مهم ترین مسائلی که می تواند مورد توجه قرار گیرد، به شرح زیر است: هدف، دامنه، رعایت مالکیت معنوی و فکری - پرهیز از موزای کاری - آموزش نیروی انسانی - توجه به زیرساخت های لازم (اصنافی، ۱۳۹۲، ص ۸-۶).

امروزه آرشیوها مجبور هستند تا برای وب محتوا تهیه کنند: نمایشگاه های آنلاین، مجموعه های دیجیتال، EAD، بازیابگرهای رمزی، و حتی برای بلاگها، فلیکر، فوتواستریم، یوتیوب. آرشیویست ها مجبور هستند نه تنها به نامه ها و تلفن ها پاسخ دهند بلکه به درخواست های مرجع دریافت شده از طریق ایمیل و گفتگوی همزمان نیز پاسخگو باشند. محصولات وب و حجم زیاد اسناد الکترونیکی و مجازی دیگر، که ایجاد شده اند، باید مدیریت، ارزشیابی، گردآوری، پردازش، حفظ و نگهداری و در نهایت قابل دسترس شوند و این کارها وظیفه کوچکی برای آرشیوها نیست. آرشیویست ها باید طبقه استفاده از نرم افزارهای جدید برای تولید وب سایت و قالب بندی بازیابگرها در EAD را یاد بگیرند. همه این تغییرات ممکن است این گونه به نظر برسد که وب غیر از زحمت و دردسر هیچ چیزی برای آرشیوها ندارد، ولی اصلا این طور نیست. در گذشته، دسترسی به آرشیوها سخت به نظر می رسید، با ساعت کاری اندک و سیاست های محدودکننده. همه اینها به گونه ای اعتبار این مکان بود و از مردم عادی که پژوهش انجام نمی دادند، استقبال نمی شد. آرشیوها مکان های ویژه ای بودند و از کسانی که به آرشیو مراجعه می کردند انتظار می رفت قوانین خاصی را رعایت کنند که در مکان های دیگر اجرا نمی شد. در اینترنت، وب سایت یک آرشیو مثل هر سایت دیگری می تواند یافت شود و قابل دسترس می باشد. این دسترس پذیری فرصت هایی را به همراه می آورد. وب اجازه می دهد آرشیو توسط بیشتر مردم (افراد بسیار مختلفی) کشف شود. ابزارهای وب 2 گنجه ای است از راههای زیادی برای ارتباط مردم با مجموعه اسناد، تصاویر، فیلم ها، صداها و... (Theimer, 2010, p 4).

مزایا و معایب کاربرد شبکه های اجتماعی در آرشیو

توسعه اطلاعات و فناوری های ارتباطی در سال های اخیر با شتابی فوق العاده، روند صنعتی سراسر جهان را به سوی جامعه اطلاعاتی کشانده است. عمیق و غیر خطی بودن این روند، در مقایسه با انقلاب صنعتی قبل، دغدغه های فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی به مراتب بیشتری برای نوع بشر پدید آورده است. جامعه اطلاعاتی برای آرشیوها و آرشیوداران، هم چالشی جدی و هم فرصتی

پس آرشیوها می توانند از مزایای شبکه های اجتماعی در ابعاد ذیل کمک بگیرند:

- امکان ایجاد نمونه های مجازی از مخازن آرشیو و نمایشگاه های مجازی در مکان هایی مانند Second Life
- معرفی فعالیت های آرشیو (در مفهوم عام و کلی آن)
- معرفی مرکز خود (مانند ساعت کاری، خدماتی که ارائه می شود، و ...)
- جذب کاربران جدید در محیط های مانند فیس بوک
- ارتقای سواد اطلاعاتی کاربران
- آموزش حفاظت از اسناد به کاربران در محیط های مانند لینکدین
- راهنمایی مردم در جهت آرشیوسازی اسنادشان
- ارتباط با دیگر آرشیویست ها در محیط های مانند لینکدین
- ارتباط با حامیان مالی

آرشیویست ۲/۰

به تدریج و با پیدایش مفهوم آرشیو 2 شاهد ظهور اصطلاح آرشیویست 2 نیز خواهیم بود. در واقع آرشیویست 2، می تواند در ایجاد، نگهداری و مدیریت منابع آرشیوی نقش بسزایی داشته باشد و در مقایسه با آرشیویست های سنتی، نقش فعال تر و پویاتری را از خود در مراکز آرشیوی به معرض اجرا بگذارد (اصنافی، پاکدامن نائینی و باواخانی، ۱۳۸۸، ص ۱۰۲).

این آرشیویست های تعاملی جدید بسیاری از ویژگی هایی که در ادامه میاد را به نمایش میگذارند:

- آنها کاربرمحور (user focused) هستند و در تصمیمات با کاربر برنامه ریزی می کنند؛
- آنها فناوریهای وب 2 را به عنوان ابزاری جهت کاربرد در تعاملاتشان با کاربران می پذیرند؛
- آنها توانا هستند که سریع تصمیم بگیرند در مورد اینکه کدام فناوری را استفاده کنند و کدام را کنار بگذارند؛
- آنها از فناوری تنها به خاطر فناوری استفاده نمی کنند - آنها با دقت در نظر می گیرند که کدام فناوری می تواند توانایی شان را در تعامل و ارتباط با کاربران شان افزایش بدهند؛
- آنها به صورت دائمی دنبال راه های جدید می گردند تا محتوای موجود در مجموعه شان را به دست کاربران شان برسانند؛
- آنها در طول عمر یادگیرنده هستند و به طور پیوسته دائما به دنبال فرصت های جدید می گردند؛
- آرشیویست تعاملی خود را با تغییرات منطبق می کند، در حالی که ارزش های خوب را درون جامعه آرشیوی نگه می دارد؛ و
- از همه مهمتر، آرشیویست تعاملی علاقمند به همکاری با کاربران و دیگر آرشیویست ها است (SAA, 2009).

جنبه سندی: آرشیو محتوای شبکه های اجتماعی

امروزه متخصصان حوزه آرشیو به اهمیت منابع وبی پی برده اند و به این مسئله واقف شده اند که این منابع ناپایدار به زودی ناپدید می شوند و اگر اقداماتی برای ضبط و حفاظت آن ها صورت نگیرد، نابود خواهند شد. بنابراین، با توجه به ماهیت پویا و کنترل نشده وب، حفاظت و آرشیوسازی آن، مانند حفاظت از آثار مکتوب امری مهم و ضروری است. آرشیوسازی وب، تلاشی نظام مند است برای ایجاد و حفظ پایداری و استقرار اطلاعاتی که در وب یافت می شود (نوشین فرد، رضایی شریف آبادی و عشق آبادی، ۱۳۹۱، ص ۸۱).

- استثنائی محسوب می شود. چالش بدین معناست که اکنون این سازمان باید
- نقشی تازه و بی چون و چرا در حیطه جهانی ایفا کند، و این نقش، چیززی جز
- جلب توجه و علاقه دیگر تشکیلات ها و سازمان ها نیست. فرصت استثنائی،
- یعنی روش ها و ارزش های جامعه اطلاعاتی اهمیت و نقش «تبادل آزادانه دانش
- و ارزش های فرهنگی» را برای آرشیوها تعیین می کند. آرشیو ها به یقین نقش
- بسیار مهمی در زمینه اشاعه دانش و تجربیات ایفا می کنند. در این مقوله،
- دسترسی به اطلاعات و میراث موجود، نه تنها به توانایی های فیزیکی بهره گیران و
- بهای استفاده از آن بستگی دارد، بلکه به تامین امکانات و تسهیل دسترس پذیری
- و نیز مدیریت صحیح بر دانش موجود نیز وابسته خواهد بود. آرشیوها در جامعه
- اطلاعاتی، به عنوان مخازنی کم اهمیت به شمار نمی آیند، بلکه در کانون اطلاع
- رسانی قرار دارند و محتوای فرهنگی را تامین می کنند تا افراد بتوانند از حقوقشان
- دفاع کنند، آموزش را بیش از پیش رواج دهند و فرهنگ زنده و پویایی داشته
- باشند. در کشور ما نیز گنجینه اسناد، بخش مهمی از میراث و منابع اطلاعاتی
- کشور به شمار می آید و منابع آن، به دلیل منحصر به فرد بودن و در بر داشتن
- اسناد مهم و فاقد جایگزین، بخشی از سرمایه ملی محسوب می گردد. بدیهی
- است که این میراث در حفظ هویت های فرهنگی، برقراری ارتباط میان گذشته و
- حال، و ترسیم آینده، از اهمیت حیاتی برخوردار است و همین امر، موجب می
- شود تا مسئولیتی مهم بر عهده دستداران، حافظان و صاحبان این حافظه ملی
- باشد (نشاط، ۱۳۸۸، ص ۱۰۴).
- محیط جدید در واقع بستری ناآشنا برای آرشیویست می باشد و علاوه بر این، به
- خاطر تغییرات فناورانه، آرشیویست هر روز باید آموزش های لازم را ببینند. از
- طرف دیگر، کوچیدن به محیط دیجیتال به راحتی و سهولت می تواند در تولید و
- انتشار اطلاعات ما را یاری رساند. محیط دیجیتال، به طور پیوسته کار، حرفه و
- سازمان ما را تغییر می دهد، این تغییرات به اندازه ای پرشتاب است که ما نمی
- توانیم تصویر روشنی از چشم انداز ۲۰ سال آینده کار خود را ترسیم کنیم. اکثر
- آرشیویست ها در دهه ۷۰ بدون دسترسی به رایانه ها با کم ترین اطلاعاتی درباره
- آن به کار خود می پرداختند. اما در خلال سال های گذشته آرشیویست ها، بر
- دسترسی مستمر به اطلاعات الکترونیکی و دیجیتالی - که زانیده فناوری های
- رایانه ای است - تاکید می ورزند. امروزه حتی آرشیویست ها به اندازه ای به رایانه
- وابسته اند که بدون آن قادر به انجام فعالیت های خود نیستند. عصر اطلاعات -
- که با پیشرفت همه جانبه تجهیزات و فناوری های اطلاعاتی همراه بوده است -
- آرشیویست ها را با امکانات سنجش ناپذیر با گذشته و در عین حال چالش های
- روزافزونی روبرو ساخته است. برقراری امکان ارتباط از طریق نظام های پیوسته و
- شبکه های داخلی از یک سو و ظهور سخت افزار و نرم افزارهای متنوع و پیشرفته
- از سوی دیگر - که روز به روز به قابلیت آن افزوده می گردد - آرشیویست ها را
- ناگزیز از تعامل در چنین سامانه هایی ساخته است (الماسی زفره و برومند،
- ۱۳۸۸، ص ۲۱۱-۲۰۹).
- بهره برداری از برنامه های کاربردی وب 2 توسط مراکز آرشیوی و سایر مراکز
- اطلاع رسانی تأثیرات بسزایی بر خدمات و مجموعه ی آن ها دارد. تعدادی از
- مهم ترین مزایای استفاده از رسانه های اجتماعی در آرشیوها در دو بعد ابزاری و
- سندی، برای سازمان و کاربران آن عبارتند از:
- گسترش خدمات یک آرشیو و افزایش آگاهی نسبت به مجموعه ی آن
- افزایش کیفیت و کمیت خدمات آرشیو
- افزایش دسترسی افراد به مجموعه و تنوع کاربران (بازدیدکنندگان، کاربران
- بالقوه و یا کاربران فعلی)
- افزایش اهمیت آرشیو در نظر کاربران
- افزایش ارتباط، تعامل و مشارکت کاربران؛ و در نتیجه ایجاد تفاهم،
- بازدیدهای مجدد، استفاده بیشتر و بدین ترتیب ارجاع بیشتر به منابع
- آرشیوی
- شناسایی کاربران به عنوان منبع ارزشمندی از اطلاعات
- گسترش مجموعه و افزایش منابع آرشیو
- کمک به بهبود سواد اطلاعاتی کاربران و عموم مردم
- آگاهی مداوم از روند آرشیو و فناوری های در حال ظهور
- گسترش شبکه های حرفه ای و نتیجه همکاری بالقوه با دیگر همکاران
- توسعه بیشتر حرفه
- با وجود مزایای ذکر شده در بکارگیری رسانه های اجتماعی در مراکز اطلاع
- رسانی، همچون بسیاری از این مراکز و به ویژه آرشیوها به علل متعددی مخالف
- استفاده از این ابزارها می باشند و یا استفاده از آن ها را به تعویق می اندازند.
- برخی از این علل غیر معقول بوده و ناشی از عدم دانش نسبت به این فناوری ها،
- بی اهمیت شمردن آن ها و تصور اتلاف زمان کاری کارکنان می باشد، اما برخی
- دیگر معقول تر به نظر می رسند که از این میان می توان به موارد زیر اشاره نمود:
- از بین رفتن اعتبار و اصالت آرشیوی
- پرهزینه بودن تکنولوژی
- زمان بر بودن برنامه ها و اندک بودن زمان کارکنان آرشیو
- تغییر در پارادایم های آرشیوی همزمان با بکارگیری تکنولوژی وب 2
- نیاز به طی شدن سلسله مراتب مدیریت برای تصویب استفاده از این
- فناوری ها
- عدم اطمینان نسبت به رایگان ماندن برنامه ها
- مسائل امنیتی: نظیر عدم اطمینان نسبت به حفاظت داده ها از سوی کاربران
- شبکه های اجتماعی، خطر دسترسی به اطلاعات توسط اشخاص با
- انگیزه های تجاری، احتمال سوءاستفاده تحت نام یک سازمان خاص (
- Nogueira, 2010 نقل شده در مصاحب فرد و شکرزاده، ۱۳۹۱).
- با توجه به مزایا و مشکلات ذکر شده، جنبه های منفی احتمالی ناشی از
- بکارگیری این برنامه ها سنگین تر از مزایای بالقوه آن ها به نظر نمی رسد و همین
- امر نیز می تواند لزوم بکارگیری شبکه های اجتماعی در آرشیوها را از طریق به
- حداقل رساندن این معایب توجیه نماید.
- **بحث و نتیجه گیری**
- تحولاتی که در سال های اخیر در زمینه فناوری های اطلاعاتی و ارتباطی، و در
- راس آن ها اینترنت، به وجود آمده، زندگی بشر را در تمامی جنبه ها تحت تاثیر
- قرار داده است. وب جهان گستر، به عنوان یکی از کارآمدترین قابلیت های
- اینترنت، از بدو پیدایش تاکنون، به واسطه امکانات و توانمندی هایی که دارد،
- افراد، سازمان ها، و نهادهای مختلف را به میزان شایان توجهی تحت تاثیر خود
- قرار داده است. قدر مسلم آن که کتابخانه ها و آرشیوها نیز، از مزایای این پدیده
- نوظهور بی بهره نبوده اند. ویژگی های فرامتنی و چندرسانه ای و همین طور
- سرعت و سهولت تبادل اطلاعات در محیط مجازی، موجب شده تا بسیاری از
- آرشیوها (دست کم در غرب) از قابلیت های وب در جهت پیشبرد اهداف
- خدمت رسانی به مراجعه کنندگان خود بهره برداری نمایند. از آن جایی که به
- گفته مایکل بالکلند، راز پائینی و ماندگاری هر نظامی در گرو میزان سازگاری آن با
- محیط اطراف می باشد. لازم است آرشیوها برای حفظ روند پائینی و پویایی
- خود، درصدد راهکارهای جدیدی جهت افزایش سطح بهره وری از این پدیده

بدون مرز است. به عبارت دیگر، آرشیو 2، استفاده از وب و فناوری های وب 2 برای ایجاد بستری مناسب جهت برقراری ارتباط و تعامل میان کاربران و آرشیویست به منظور ارائه بهتر خدمات اطلاعاتی است. آرشیو 2 یک نظام کاملاً دموکراتیک و مبتنی بر مشارکت و همکاری دوسویه میان آرشیویست و کاربر آرشیو است. در آرشیو نسل 2 کاربران به آرشیو پاسخ می دهند و آرشیو به کاربران، بنابراین، آرشیوهای 2، کاربرمحور و کاربرپسند هستند. در واقع آرشیو 2، با ویژگی های دلپذیرش، آرشیو دلخواه کاربران قرن 21 است. با راه اندازی وب سایت هایی مبتنی بر وب 2 برای آرشیوها، کاربران نیز به جرگه دست اندرکاران فرآیند گردآوری، سازماندهی، رده بندی، اشاعه و بازیابی اطلاعات و منابع اطلاعاتی در نظام سازماندهی آرشیو می پیوندند. آرشیو 2 در واقع تعامل، همکاری و اشتراک اطلاعات و تجربه میان آرشیویست ها و کاربران است.

منابع

- اسفندیاری مقدم، علیرضا؛ حسینی شعار، منصوره (۱۳۹۰). «میزان آشنایی و استفاده کتابداران کتابخانه های دانشگاهی همدان از امکانات و قابلیت های وب 2». کتابداری و اطلاع رسانی. شماره ۵۳. صص ۱۵۳-۱۸۲.
- اصنافی، امیررضا (۱۳۹۲). آرشیو وب در ایران: از تصور تا واقعیت. کتاب ماه کلیات. شماره ۱۸۶. صص ۸-۶.
- اصنافی، امیررضا؛ پاکدامن نائینی، مریم؛ باواخانی، آناهیتا (۱۳۸۸). «آرشیو 2؛ رهیافتی نو در خدمات اطلاع رسانی و مدیریت اسناد الکترونیکی». در: مجموعه مقاله های نخستین همایش ملی آرشیوی (آرشیو برای همه). به کوشش غلامرضا عزیزی. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران: ۱۰۷-۹۴.
- الماسی زفره، صادق؛ برومند، محمدعلی (۱۳۸۸). «نقش آرشیویست ها در عصر اطلاعات». در: آرشیو، کتابخانه و موزه، وجوه اشتراک و افتراق: مجموعه مقالات هشتمین همایش سراسری انجمن علمی، دانشجویی کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاه الزهراء (س). به کوشش سعید رضایی شریف آبادی و نگین نیکومنظری. تهران: کتابدار: ۲۱۸-۲۰۷.
- امیری، محبتی و یونس نوری مرادآبادی (۱۳۹۱). «بررسی رابطه میان نگرش سیاسی، اعتماد به رسانه ملی، مخاطبان فعال، و گرایش دانشجویان دانشگاه های تهران به شبکه های اجتماعی مجازی». مطالعات میان رشته ای در رسانه و فرهنگ. ۲ (۲). صص ۶۳-۳۹.
- برات دستجردی، نگین و سمیه صابری (۱۳۹۱). «بررسی رابطه بین استفاده از شبکه های اجتماعی بر اعتباردهی به اینترنت و افسردگی در دانشجویان دانشگاه های پیام نور شهر اصفهان». تحقیقات علوم رفتاری. ۵ (۱۰). صص ۳۴۱-۳۳۲.
- بشیر، حسن و محمدصادق افراسیابی (۱۳۹۱). «شبکه های اجتماعی اینترنتی و سبک زندگی جوانان: مطالعه موردی بزرگترین جامعه مجازی ایرانیان». تحقیقات فرهنگی ۱ (۵). صص ۶۲-۳۱.
- رضایان قیه باشی، احد (۱۳۹۲). «شبکه های اجتماعی، پدیده فراگیر عصر ارتباطات». *ره آورد نور*. ۴۲. صص ۱۷-۱۲.
- سلیمانی پور، روح الله (۱۳۸۹). «شبکه های اجتماعی؛ فرصت ها و تهدیدها». *ره آورد نور*، ۳۱. صص ۱۹-۱۴.
- سهیلی، فرامرز؛ خلیلی، لیلیا؛ دالوند، معصومه (۱۳۸۸). «تحلیل محتوای میزهای آرشیو دیجیتال و بگانه های آرشیو». در: آرشیو، کتابخانه و موزه،

نوظهور، یعنی وب جهان گستر برآیند (طباطبایی امیری و خبازان، ۱۳۸۹، ص ۹۳).

به اعتقاد سر هیلاری جنکینسون دو وظیفه اساسی آرشیویست که یکی حفظ و حراست اسناد باارزش و دیگری در معرض استفاده قرار دادن منابع برای پژوهشگران است نباید با هم عوض شود. به این معنی که اگر این دو وظیفه با هم عوض شود آرشیویست صرفاً به عنوان یک انباردار خواهد بود. به اعتقاد وی وظایف قانونی یک آرشیویست تنها با حفظ و نگهداری اسناد باارزش پایان نمی یابد (اگرچه نگهداری آنها بسیار مهم است)، افزایش مستمر مجموعه و از همه مهم تر آماده سازی محتوای اطلاعاتی اسناد و ایجاد و تدارک تسهیلات لازم برای پژوهشگران، از وظایف دیگر است. او معتقد است وظایف آرشیویست سه جنبه دارد: حراست از اسناد باارزش، مشارکت در فرآیند افزودن بر مجموعه و آماده سازی اسناد برای استفاده مراجعان و پژوهشگران (فدایی، ۱۳۹۰، ص ۱۹۱).

رشته تخصصی آرشیو هم به درون و هم به بیرون توجه دارد. آرشیویست ها مسئول گردآوری، پردازش و حفاظت از مجموعه یشان هستند علاوه بر این آنها موظف هستند که تضمین کنند که این مجموعه ها تا حد امکان توسط کاربران مورد استفاده قرار می گیرد. منابع آرشیوی معمولاً به دلیل ارزش ذاتی (ارزش آنها به عنوان یک شیء) حفاظت و نگهداری نمی شوند بلکه آنها به دلیل استفاده و کاربردی که می توانند داشته باشند، نگهداری می شوند. آرشیوها برای استفاده هستند. چون آرشیوها به وجود آمده اند تا استفاده بشوند، برای بسیاری از آرشیویست ها، پدیدار شدن (ظهور) اینترنت و شبکه جهانی وب فرصت مغتنمی برای توسعه مخاطبان مجموعه یشان است. وب یک بستر قدرتمند برای ایجاد مخازن، به اشتراک گذاری اطلاعات درباره مجموعه ها، و به دست آوردن کاربران جدید است. وب اصول آرشیوها را که تحت وظایف سنتی آرشیویست ها اجرا می شوند را تغییر نمی دهد. پس وب چه چیزی را تغییر می دهد؟ برای تقریباً همه آرشیوها، وب راهی است برای تعامل و ارتباط با عموم مردم. وب چگونه تعامل و ارتباط ما را با کاربرانمان تغییر می دهد؟ به نظر من عمده ترین تغییرات عبارتند از:

- راهنمایی کاربران، تا منابعی که نیاز دارند را مکان یابی کنند.
 - حجم و نوع درخواست های مرجع.
 - انتظارات کاربران درباره چگونگی اجرای پژوهش هایشان
 - انتظارات کاربر در مورد سرعت در فرآیند خدمات مرجع
 - جابه جایی حجم کاری از محققان و پژوهشگران به آرشیویست ها
 - افزایش حجم کاری آرشیویست ها (Theimer, 2010, p. 1-2).
- اغلب آرشیویست ها شکایت می کنند که اگرچه حرفه شان با رسانه های متنوعی مثل کتاب، فیلم، و ... سروکار دارد، اما آرشیویست غالباً یک تصویر کلیشه ای دارد: قدیمی و رنگ و رو رفته، زندگی در گذشته، نگران (شیفته) اسنادش، ناتوان از سروکار داشتن با فناوری، بر آوردن خواسته های فقط پژوهشگرانی که به نظر آرشیویست لایق و شایسته هستند. آرشیوها همیشه به عنوان مکانی پر از گرد و خاک و کپک زده (و یا هر دو) شناخته می شوند. آرشیوها مکان هایی خلوت، به ندرت دیده شده، آرام و تاریک هستند. با پذیرش فناوری و فرصت هایی که وب فراهم می کند آرشیویست ها می توانند آن ظاهر و قالب کلیشه ای را بشکنند و نشان بدهند که در حقیقت ما محافظ از دنیا بی خبر اسناد متلاشی شده نیستیم (Theimer, 2010, p. 6).

آرشیو 2، رویکردی نوین برای استفاده از ابزارها، فنون، فناوری های اطلاعاتی و ارتباطی، و نرم افزارهای اجتماعی در امور آرشیو و حرکت به سوی آرشیوهای

معرفی سایت

آرشیویست تعاملی^۱ (The Interactive Archivist)

پدیدآور: نیره خداداد شهری

دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات آرشیوی دانشگاه الزهراء (س)

shahri.lib.65@gmail.com

تلفیق فناوری های وب ۲ و آرشیو، نخستین بار در سال ۲۰۰۶ توسط پیتر ون گاردن در همایش سالانه انجمن آرشیوهای آمریکا مطرح شد. وی بر این اعتقاد بود که آرشیوهای حرفه ای، با استفاده از قابلیت های وب ۲، به سرعت و سهولت می توانند به مدیریت منابع آرشیوی پردازند و این موقعیت را برای کاربران فراهم آورند تا شخصا منابع آرشیوی خود، و به خصوص مجموعه های شخصی - مثل تصاویر تاریخی مهمی که در اختیار دارند - را از طریق قابلیت های موجود در وب ۲ برای مراکز آرشیوی ارسال کنند و آنها را با دیگر کاربران به اشتراک بگذارند. اینجاست که می توان بیان داشت که به تدریج و با پیدایش مفهوم آرشیو ۲ شاهد ظهور اصطلاح آرشیودار ۲ نیز خواهیم بود. در واقع آرشیودار ۲، می تواند در ایجاد، نگهداری و مدیریت منابع آرشیوی نقش بسزایی داشته باشد و در مقایسه با آرشیوهای سنتی، نقش فعال تر و پویاتری را از خود در مراکز آرشیوی به معرض اجرا بگذارد.^۲

سایت آرشیویست تعاملی از طرف انجمن آرشیویست های آمریکا در سال ۲۰۰۸ راه اندازی شده است. این سایت توسط جی. گوردن دنیس^۳ و کری ال. نیمار^۴ مدیریت می شود. جمله ای در قسمت فوقانی سایت دیده می شود که هدف از راه اندازی سایت مذکور را در یک جمله خلاصه می کند: «مطالعات موردی جهت بکارگیری وب ۲ برای ارتقای تجربه آرشیوی^۵»

سایت بسیار ساده و کم حجم است و به طور اختصاصی به مطالعات وب ۲ و آرشیو می پردازد. در صفحه اصلی سایت، پس از مقدمه ای کوتاه، به معرفی وب ۲ و ابزارهای آن می پردازد، و با مثال ها و تعاریف گوناگونی ابتدا به معرفی این فناوری نوین پرداخته است. ابزارهای وب ۲ معرفی شده در این سایت عبارتند از: وبلاگ، ویکی، آر.اس.اس.، شبکه های اجتماعی، مشاپ، سایت های اشتراک تصویر، پادکست، فولکسونومی و... سپس نقاط تلاقی وب ۲ و آرشیو را بررسی نموده و مطالعات موردی که تا کنون در این زمینه انجام شده به صورت کامل در اختیار کاربران قرار داده شده است. مطالعات موردی به تفکیک بکارگیری ابزارهای وب ۲ در دسترس قرار دارند.

آرشیو دامنه گسترده ای دارد. پرداختن به همه جنبه های آن در یک سایت تقریباً کار دشواری است. همانطور که می بینیم دنیا به سمت تخصص گرایی و مطالعه موردی روی آورده است. این سایت نمونه بارزی از این دست است. مطالعه

وجوه اشتراک و افتراق: مجموعه مقالات هشتمین همایش سراسری انجمن علمی، دانشجویی کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاه الزهراء (س). به کوشش سعید رضایی شریف آبادی و نگین نیکومنظری. تهران: کتابدار: ۸۳-۱۰۸.

- صابری، محمدکریم؛ صدیقی، حسن (۱۳۸۶). «تغییر دوباره وب: مروری بر وب ۱ با نگاهی به وب ۲». اطلاع یابی و اطلاع رسانی. شماره ۳. صص ۱۱-۱۷.
- ضیایی پرور، حمید و سیدوحید عقیلبی (۱۳۸۸). «بررسی نفوذ شبکه های اجتماعی مجازی در میان کاربران ایرانی». رسانه. شماره ۸۰. صص ۲۳-۴۲.
- طباطبایی امیری، فائزه السادات؛ خبازان، بنت الهدی (۱۳۸۹). «آرشیو رقیمی و نقش آن در هدایت مدیریت دانش و تسهیم سرمایه های فکری». گنجینه اسناد. شماره ۷۹. صص ۱۱۶-۹۲.
- فدایی، غلامرضا (۱۳۹۰). مقدمه ای بر شناخت اسناد آرشیوی. تهران: سمت.
- کریر، گلن؛ مارتین، رویستون (۱۳۹۰). فرهنگ های دیجیتال: درک رسانه های جدید. ترجمه مرضیه وحدانی. تهران: نشر ساقی.
- مصاحب فرد، زهرا؛ شکرزاده، مهری (۱۳۹۱). بکارگیری شبکه های اجتماعی در آرشیوها. (ارائه کلاسی واحد مدیریت آرشیو، دانشگاه تهران)
- نجفقلی نژاد، اعظم؛ حسن زاده، محمد؛ صادق زاده وایقان، علی (۱۳۹۰). دنیای مجازی: امکانات، قوانین، روش ها و ابزارهای بازیابی. تهران: نشر کتابدار.
- نشاط، نرگس (۱۳۸۸). نقش یونسکو در حفظ میراث مستند جهانی. گنجینه اسناد. شماره ۷۶. صص ۱۱۰-۱۰۳.
- نگهبان، محمدباقر (۱۳۹۱). وب ۲ و کتابخانه ۲. شیراز: نشر همارا.
- نوروزی، علیرضا (۱۳۸۷). کتابخانه ۲: خدمات کتابخانه ای مبتنی بر وب ۲. کتاب ماه کلیات. شماره ۱۳۱. صص ۳۵-۲۴.
- نوشین فرد، فاطمه؛ رضایی شریف آبادی، سعید؛ عشق آبادی، مریم (۱۳۹۱). «بررسی سیاست های مجموعه سازی آرشیوهای وب ملی کشورهای منتخب: ارائه سیاهه پیشنهادی برای آرشیوهای وب ملی». گنجینه اسناد. شماره ۸۵. صص ۱۰۶-۸۰.

References

- Society of American Archivists. (2009). **Social Network Services**. Retrieved from: <http://interactivearchivist.archivists.org/technologies/socialnetworking>.
- Theimer, Kate (2010). **Web 2.0 tools and strategies for archives and local history collections**. London: Facet Publishing.
- Nogueira, Marta. (2010). **Archives in Web 2.0: New Opportunities**. Retrieved from: <http://www.ariadne.ac.uk/issue63/nogueira>.

در پی تصویب این لایحه سانسور شدیدی بر رسانه های گروهی حاکم شد تا هیچگونه خبری در مورد لایحه کاپیتولاسیون به بیرون درز پیدا نکند. ولی چند روزی از تصویب این لایحه نگذشته بود که مجله داخلی مجلس شورای ملی که متن کامل مذاکرات مجلس را در برداشت بدست امام خمینی (ره) رسید.

امام خمینی (ره) به منظور افشای این خیانت تصمیم گرفتند که طی ایراد نطقی، این عمل رژیم شاه را به اطلاع عموم برسانند. قبل از هر چیز، ایشان برای آگاه ساختن علما و روحانیون مرکز و شهرستانها، پیک هایی همراه با نامه به اطراف و اکناف کشور روانه نمودند و خود نیز با مقامات روحانی قم به گفتگو نشستند. به تدریج تعداد کثیری از مردم ایران وارد قم شدند، تا خود شاهد این سخنرانی باشند.

رژیم شاه که از برنامه سخنرانی حضرت امام (ره) اطلاع پیدا کرده بود، برای جلوگیری از این سخنرانی نماینده ای به قم اعزام داشت. این فرد نتوانست به دیدار امام خمینی (ره) نایل گردد، ولی در دیداری با فرزند امام، حاج آقا مصطفی خمینی، این پیام را برای حضرت امام (ره) فرستاد:

(آمریکا به منظور کسب وجهه در میان مردم ایران با تمام قدرت فعالیت می کند و پول می ریزد و از نظر قدرت در موقعیتی است که هرگونه حمله به آن، به مراتب خطرناکتر از حمله به شخص اول مملکت است! آیت الله خمینی اگر این روزها بنا دارند نطقی ایراد کنند باید خیلی مواظب باشند که به دولت آمریکا برخوردی نداشته باشد که خیلی خطرناک است و با عکس العمل تند و شدید آنان مواجه خواهد شد. دیگر هر چه بگویند حتی حمله به شاه چندان مهم نیست)

این تهدیدات کوچکترین اثری در عزم راسخ حضرت امام (ره)، نداشت و ایشان در روز ۴ آبان ۱۳۴۳، سخنرانی بسیار آتشین، کوبنده و افشاگرانه به عمل آوردند و مردم ایران را از جزئیات این خیانت مطلع ساختند. حضرت امام خمینی (ره) این سخنرانی را علاوه بر اینکه در روز تولد حضرت فاطمه زهرا (س) ایراد فرمودند، سخنان خود را با آیه استرجاع (انا لله و انا الیه راجعون) شروع نمودند و طی آن شدیدترین حملات را مستقیماً علیه آمریکا و شاه وارد نمودند. جیمز بیل، محقق آمریکایی، در مورد این سخنرانی چنین می گوید: (این سخنرانی پرشور او، یکی از مهمترین و تحریک کننده ترین بیانات سیاسی ایراد شده در ایران در این قرن می باشد. حضرت امام خمینی (ره) در این سخنرانی با کمال قدرت و بطور مستقیم، شاه و آمریکا را به دلیل تلاش برای نابود کردن یکپارچگی و استقلال ایران مورد حمله قرار داد)

امام خمینی (ره) به ایراد سخنرانی اکتفا نکردند و در همان روز، اعلامیه ای روشن و غنی نیز علیه احیای کاپیتولاسیون صادر کردند.

منبع:

- پایگاه جامع تاریخ معاصر ایران؛ موسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی
http://pahlaviha.pchi.ir/show.php?page=contents&id=6775

سایت برای آرشیویست ها، متخصصان کامپیوتر، کتابداران، و ... می تواند مفید باشد. آرشیویست های ایرانی نیز می توانند با راه اندازی چنین سایت هایی به اشتراک و تبادل تجربه بپردازند.

پانویس ها:

1. Address: interactivearchivist.archivists.org

۲. اصنافی، امیررضا؛ پاکدامن نائینی، مریم؛ باواخانی، آناهیتا (۱۳۸۸). «آرشیو ۲؛ رهیافتی نو در خدمات اطلاع رسانی و مدیریت اسناد الکترونیکی». در: مجموعه مقاله های نخستین همایش ملی آرشیوی (آرشیو برای همه). به کوشش غلامرضا عیزی. تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران: ۹۴-۱۰۷.

3. J. Gordon Daines

4. Cory L. Nimer

5. Case Studies in Utilizing Web 2.0 to Improve the Archival Experience.

The Interactive Archivist
Case Studies in Utilizing Web 2.0 to Improve the Archival Experience.

Web 2.0 and Archives
J. Gordon Daines III and Cory L. Nimer
May 18, 2009

Navigation

- Web 2.0 and Archives
- Technologies
- Case Studies
- Bibliography
- Contributors
- About

Search
search site

Meta
Log in
Comments Feed
Back to top

Essay Contents

- I. Introduction
- II. About Web 2.0
 - A. Web 2.0 Exemplars
 - B. How Web 2.0 Changes Internet Use
 - C. The Web 2.0 Challenge to Archives
- III. Implementing Web 2.0
 - A. Web 2.0 Implementations that Archivists Might Imitate
- IV. Archival Conversations
- V. Becoming an Interactive Archivist
- VI. Notes

به مناسبت چهارم آبان ماه سالروز سخنرانی افشاگرانه امام خمینی درباره امتیاز کاپیتولاسیون در سال ۱۳۴۳

گردآورنده: مهدیه شیخ عباسی

دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات آرشیوی دانشگاه الزهراء (س)

Mahdiye.sh609@gmail.com

در ایران موضوع کاپیتولاسیون برای اولین بار در عصر صفوی مطرح شد، ولی هیچ وقت تحقق نیافت. در دوره قاجار و در پی شکست ایران در جنگ با روسیه قرارداد ترکمانچای به ایران تحمیل شد. در این قرارداد و به موجب فصول ۷ و ۸ آن، قانون مصونیت قضایی مستشاران روسی به ایران تحمیل و پس از آن دولتهای انگلیس و فرانسه نیز کاپیتولاسیون را به ایران تحمیل نمودند. تا بالاخره در سال ۱۳۰۶ ش. این قانون در ایران لغو گردید.

اخبار آرشیوی

سپیده پناهی وحید

دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات آرشیوی دانشگاه الزهراء (س)

sepideh.panahivahid@gmail.com

فراخوان مقاله

نهمین کنفرانس بین المللی AAAI در باب وب و رسانه های اجتماعی از ۲۶ تا ۲۹ مه ۲۰۱۵ در شهر آکسفورد بریتانیا برگزار خواهد شد. گفتنی است AAAI انجمن گسترش و توسعه هوش مصنوعی، واقع در کالیفرنیا ایالات متحده است. علاقه مندان می توانند به این لینک مراجعه بفرمایند.

<http://www.icwsm.org/2015/index.php>

روز «از آرشیویست بپرس!»

۳۰ اکتبر امسال، پنجشنبه، برای ۲۴ ساعت، آرشیویست ها از طریق شبکه اجتماعی twitter به آدرس #AskAnArchivistDay پاسخگوی تمام سوالات آرشیوی خواهند بود. این رخداد از جدیدترین فعالیت های انجمن آرشیویست های آمریکا خواهد بود.

فراخوان مقاله

کتابخانه ملی اسکاتلند، یازدهمین کنفرانس بین المللی سنجش عملکرد کتابخانه ها و سرویس های اطلاعاتی را در ۲۰ الی ۲۲ ژوئیه ۲۰۱۵ برگزار خواهد کرد. علاقه مندان می توانند به این لینک مراجعه بفرمایند.

www.york.ac.uk/conferences/northumbria/

هفتاد و هفتمین سالروز وقف کتابخانه و موزه ملی ملک

۶ آبان، سالروز وقف کتابخانه و موزه ملی ملک بر آستان قدس رضوی است. این گنجینه گران سنگ، در سال ۱۳۹۳ خورشیدی، هفتاد و هفتمین سال وقف را پشت سر می گذارد و به دوره ای تازه از فعالیت های تخصصی وارد می شود.

تصاویری از سخنرانی امام خمینی علیه کاپیتولاسیون

به نقل از مرکز اسناد انقلاب اسلامی به آدرس:

<http://www.irdc.ir/fa/content/52055/default.aspx>

